

Labklājības ministrija

Aktualitātes darba aizsardzības normatīvajos aktos

Jolanta Geduša

Labklājības ministrija

Darba attiecību un darba aizsardzības politikas departaments

20683938, Jolanta.Gedusa@lm.gov.lv

Labklājības ministrija

Aktualitātes darba aizsardzības normatīvajos aktos

- Grozījumi MK 2006. gada 6. novembra noteikumos Nr. 908 "**Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība**"
Stājās spēkā 2025. gada 1. jūnijā
- Grozījumi MK 2004. gada 12. oktobra noteikumos Nr. 852 "**Darba aizsardzības prasības darbā ar azbestu**" (projekts)
Stāsies spēkā 21.12.25.
- Plānotie grozījumi attiecībā uz ķīmiskām vielām un kancerogēniem
- ES līmeņa aktualitātes

Labklājības ministrija

Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 6. novembra noteikumos Nr. 908 "Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība"

Mērķis:

mainīt arodslimību diagnostikas kārtību attiecībā uz darba vietas higiēniskā raksturojuma (DVHR) sagatavošanu, mazinot VDI iesaisti šajā procesā un efektīvizējot VDI preventīvo darbu.

Stājās spēkā 01.06.2025.

Labklājības ministrija

Arodslimības noteikšana

Veselības traucējumi

Ģimenes ārsts – arodslimību ārsts

Ārstu komisija arodslimībās

Labklājības ministrija

Izmaiņas arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtībā

Komisijā iesniedzamie dokumenti:

- darba stāžu apliecinājošie dokumenti;
- **un**
- **apraksts** par veicamajiem darba pienākumiem, kaitīgajiem darba vides faktoriem un darba apstākļiem;
- darba devēja sagatavots un apstiprināts **akts par nelaimes gadījumu darbā** (ja pēc inficēšanās ir attīstījušies veselības traucējumi);
- **citi dokumenti**, piemēram, ar personu saskaņots (ja iespējams) darba devēja sagatavots un apstiprināts darba vietas higiēniskais raksturojumu (DVHR).

Labklājības ministrija

Izmaiņas arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtībā

Ja personai ir atklāti veselības traucējumi, kurus izraisa profesijai neraksturīgi darba vides faktori un apstākļi un nav iespējams noteikt tiešu cēloņsakarību starp veikto darbu un personas veselības traucējumiem, **arodslimību ārsts izsniedz darba devējam darba vietas higiēniskā raksturojuma pieprasījumu**

DVHR sagatavošanas laiks: 1 mēnesis

iesaista uzticības personu vai nodarbināto pārstāvi un nodarbināto

Precizēta DVHR forma

Labklājības ministrija

Izmaiņas arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtībā

VDI sniedz konsultatīvo atbalstu, ir sagatavoti skaidrojumi un informatīvs video:

- <https://www.vdi.gov.lv/lv/izmainas-dvhr-sagatavosanas-kartiba>

- [DVHR Paraugs un veidlapa](#)

- [DVHR sastādīšanas veidlapa](#)

DARBA VIDES RISKA FAKTORI

METINĀTĀJS

TIPISKI: saskare ar metināšanas aerosolu un metālu daļiņām (elpceļu slimības, hronisks bronhīts)

NETIPISKI: saskare ar cilvēku emocionālajām problēmām (emocionālā izdegšana)

PAVĀRS

TIPISKI: augsta temperatūra un saskare ar pārtikas alergēniem (ādas slimības (piemēram, dermatīts), elpceļu alerģijas)

NETIPISKI: ilgstoša balss saišu pārslodze (balss saišu slimības)

SKOLOTĀJA

TIPISKI: balss saišu pārslodze un psiholoģiska spriedze (balss saišu slimības, ar stresu saistītas veselības problēmas)

NETIPISKI: smalku daļiņu ieelpošana (piemēram, putekļi no apstrādes materiāliem) (elpceļu slimības)

ZOBĀRSTS

TIPISKI: statiskā poza un redzes sasprindzinājums (dažāda līmeņa mugkaula slimības, it īpaši jostas daļā un sprandā)

NETIPISKI: smagu priekšmetu pārvietošana (muguras jostas daļas slimības no fiziskas slodzes)

Labklājības ministrija

Izmaiņas arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtībā

Ārstu komisijai ir tiesības lūgt **VDI sniegt viedokli vai veikt pārbaudi** personas darba vietā:

- ja konstatētas būtiskas pretrunas starp personas sniegto informāciju un darba devēja sagatavoto DVHR;
- ja darba devējs nav sagatavojis DVHR;
- ja ir nepieciešama konsultācija par jauniem vai specifiskiem darba vides faktoriem

Labklājības ministrija

Izmaiņas arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtībā

Darba devējs:

- sadarbojas ar arodslimību ārstu un VDI;
- nodrošina pieeju visai nepieciešamajai informācijai, kas saistīta ar iespējamo arodslimības diagnozes noteikšanas gadījumu;
- ņem vērā VDI prasības un arodslimību ārsta ieteikumus.

Nosakot arodslimību, neņem vērā laiku, kad persona ir bijusi **pašnodarbināta** vai **veikusi darbu pie ārvalsts darba devēja ārpus Latvijas**.

Labklājības ministrija

Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 12. oktobra noteikumos Nr. 852 "Darba aizsardzības prasības darbā ar azbestu"

Stāšies spēkā 21.12.25.

Pārņemta ES direktīva Nr.2023/2668

Būtiskākais:

- jauna AER – **0,01** šķiedras/cm³

No 2029.gada 21.decembra:

- AER nedrīkst pārsniegt **0,002** šķiedras/cm³, aprēķinot vidējo daudzumu astoņās stundās
- vai **0,01** šķiedras/cm³, aprēķinot vidējo daudzumu astoņās stundās un mērot azbesta šķiedru, kuras platums nepārsniedz **0,2 mikrometrus**, garums pārsniedz piecus mikrometrus un garuma un platuma attiecība ir lielāka nekā 3:1.

Labklājības ministrija

Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 12. oktobra noteikumos Nr. 852 "Darba aizsardzības prasības darbā ar azbestu"

- Precizēti pasākumi nodarbināto aizsardzībai;
- Nodarbināto apmācība (tēmas, apliecinājums);
- Iesniegums VDI – 10 dienas pirms darbu uzsākšanas (darba vieta, laiks, azbesta veids, aizsardzības pasākumi, nodarbināto saraksts, apliecinājums par veikto apmācību un pēdējā OVP datums);
- Atļauju sistēma veikt demontāžu: 10 darbdienas (noklusējuma piekrišana).
- Demontāžas plāns: tikai pēc VDI pieprasījuma.

Būs ES vadlīnijas un precizēti informatīvie materiāli
www.stradavesels.lv

Labklājības ministrija

Gaidāmās izmaiņas attiecībā uz ķīmiskām un kancerogēnām vielām

ES direktīva Nr. **2024/869**

attiecībā uz svina un tā neorganisko savienojumu un diizocianātu robežvērtībām

Grozījumi:

MK not. Nr. 325 (ķīmiskās vielas)

MK not. Nr. 803 (kancerogēnās vielas)

Stāsies spēkā: **2026. gada 9. aprīlis**

Būtiskākais:

- AER diizocionātiem (**6** mg/ m³)
- AER svinam un tā neorganiskajiem savienojumiem
0,05 mg/ m³ ➡ **0,03** mg/ m³
- AER stirolam

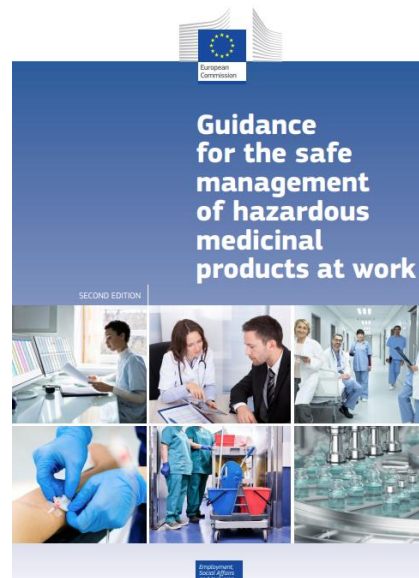
Labklājības ministrija

ES līmeņa aktualitātes

Publicēts indikatīvs bīstamo zāļu saraksts

Turpinās diskusijas un izvērtējums:

- Direktīvas par displejiem un darba vietām;
- Ķīmisko vielu AER (*kobalts, 1,4 dioksāns, dzīvsudrabs, Policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži, kas satur benzopirēnu*);

Labklājības ministrija

Ja ir kādi ierosinājumi un priekšlikumi attiecībā uz normatīvā regulējuma pilnveidi, lūgums tos sūtīt uz:

Jolanta.Gedusa@lm.gov.lv vai Mara.Viksne@lm.gov.lv

Paldies par uzmanību!